

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/72652,Oficerowie-Wielonarodowej-Brygady-z-Lublina-na-polu-bitwy-pod-Lublińcem-Lublinie.html>
20.04.2024, 08:10

Oficerowie Wielonarodowej Brygady z Lublina na polu bitwy pod Lublińcem - Lubliniec, 15 maja 2019

W środę 15 maja, oficerowie Wielonarodowej Brygady z Lublina (LITPOLUKRBRIG), z dowódcą brygady płk. Dmytro Bratishko na czele, w ramach wojskowej podróży historycznej przyjechali do Lublińca, aby zwiedzić miejsca związane z bitwą, jaką 1 września 1939 roku stoczył I batalion 74 Górnos Śląskiego Pułku Piechoty w obronie pozycji „Lubliniec”. Celem podróży było zwiedzenie rejonów najbardziej zaciętych walk z początkowej fazy kampanii polskiej 1939 roku oraz ich analiza pod kątem taktycznym i topograficznym. Wcześniej uczestnicy podróży odwiedzili pola bitew pod Jordanowem i Mokrą.

Przypomnijmy, 1 września 1939 roku, I batalion 74 Gpp dowodzony przez mjr. Józefa Pelca, broniąc pozycji opóźniającej „Lubliniec”, w ciężkiej walce na blisko 7 godzin zatrzymał natarcie sił głównych dwóch niemieckich dywizji piechoty – 4 i 46 DP – wchodzących w skład IV Korpusu Armijnego gen. piech. Viktora von Schwedlera. W czasie tej pierwszej lądowej bitwy polskiego Września, która rozegrała się między godz. 4.45 a 12.00, obie strony straciły łącznie blisko 400 żołnierzy, dziesiątki pojazdów mechanicznych oraz wiele innego sprzętu i uzbrojenia.

Za heroiczną postawę i wykonanie swego zadania z nawiązką, zarówno mjr Pelc, jak i cały I batalion 74 Gpp (jako jednostka), zostali po południu 1 września 1939 roku przedstawieni przez płk. dypl. Kazimierza Janickiego, dowódcę Piechoty Dywizyjnej 7 Dywizji Piechoty, do odznaczenia Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

Również przeciwnik, doceniając skalę wydarzeń, umieścił „bitwę pod Lublińcem” na

oficjalnej liście bitew armii niemieckiej stoczonych podczas kampanii w Polsce w 1939 roku, wydanej przez Naczelne Dowództwo Wojsk Lądowych w Berlinie w styczniu 1940 roku.

Pozycja „Lubliniec”, była najbardziej wysuniętą ku granicy pozycją opóźniającą 7 DP. Jej prawe skrzydło, którego pod Kochcicami broniła 2 kompania 74 Gpp ppor. Zbigniewa Pniaka, znajdowało się zaledwie 4 km od ówczesnej granicy polsko-niemieckiej. I to właśnie na tym pododcinku doszło do najcięższej walki. Na kompanię ppor. Pniaka, wspieraną przez 7 baterię 7 pal ppor. Bogdana Algusiewicza, nacierały trzy bataliony z niemieckiego 42 i 72 pp (46 DP), wspierane przez dwa dywizjony artylerii i lotnictwo. Mimo wielokrotnej przewagi liczebnej, nieprzyjaciel nie tylko nie przełamał w boju stanowisk 2 kompanii 74 Gpp (polscy żołnierze wycofali się na rozkaz), ale także to właśnie tutaj poniósł on najcięższe straty wynoszące 80 poległych i ciężko rannych (w tym 7 oficerów).

Z tego powodu, pierwszym przystankiem zwiedzających, były Kochcice. Po zachodniej stronie parku pałacowego (gdzie przebiegały linie obronne 2 kompanii), historyk wojskowości Adam Kurus (OBEN IPN Katowice) przedstawił grupie oficerów z Polski, Ukrainy i Litwy, przebieg walk w obronie tego odcinka (zarówno na mapie, jak i w terenie), a także omówił zadania Oddziału Wydzielonego „Lubliniec” oraz siły i zadania przeciwnika.

Następnie uczestnicy udali się do Lublińca, skąd dotarli na wzgórze 286 (tzw. Kochcicką Górkę), gdzie przy polskim schronie bojowym z 1939 roku odbyła się druga część prelekcji. Jednym z jej głównych bohaterów, była załoga widocznego schronu dowodzona przez kpr. pchor. Józefa Kowola, która osłaniając ogniem ciężkiego karabinu maszynowego odwrót oddziałów z centralnego odcinka pozycji, poległa w walce tuż przed południem 1 września 1939 roku.

Pomimo wietrznej, deszczowej i mglistej pogody, założenia zajęć historyczno-taktycznych w terenie, zostały zrealizowane.